

Headlines

Halachic Debates of Current Events

BY DOVID LICHTENSTEIN

Online Businesses on Shabbos

BACKGROUND

For centuries, observant Jewish merchants have displayed their unwavering loyalty to God and His Torah by closing their shops and factories on Shabbos, fully and lovingly prepared to suffer the substantial loss of revenue that this sacrifice often entailed. Nowadays, many Jews own what we might call “virtual shops” – online businesses where transactions are made without any involvement whatsoever on the part of the merchant or his employees. The question arises as to whether such businesses may remain operational on Shabbos or if their Jewish owners must **shut down their websites before the onset of Shabbos**, just as they must shut down ordinary stores.

Before examining the questions that come up for online businesses on Shabbos, we will start with a general discussion of the prohibition of doing business on Shabbos.

QUESTIONS TO CONSIDER

- Why is doing business prohibited on Shabbos?

THE GENERAL PROHIBITION OF DOING BUSINESS ON SHABBOS

Sometimes, doing business will entail performing many of the 39 *melachos* (prohibited categories of work), such as writing, building, or plowing. However, some professions do not inherently involve any of the 39 *melachos*. For example, if someone working as a merchant or moneylender lives in a walled city and thereby avoids forbidden carrying on Shabbos, it is theoretically possible for him to operate his business on Shabbos without violating any *melachos*. However, doing so is **prohibited according to all opinions**, as Chazal explicitly prohibited doing business on Shabbos.

Not only that, but Chazal went so far as to prohibit many other activities – such as redeeming an object from *hekdesh* (sanctified property designated for use in the Temple) in order to lessen the chances that a Jew will come to do business on Shabbos.

Talmud Bavli: Beitzah 37a

...These activities are all forbidden **lest one come to do business** (“buy and sell”) on Shabbos...

גזרה משום מקח וממכר...

SEE THIS ORIGINAL PAGE OF TALMUD ON THE NEXT PAGE

Why does the Gemara prohibit doing business on Shabbos? Rashi gives two reasons:

Rashi (ibid.)

Rabbi Shlomo Yitzchaki (1041–1104)

Doing business is forbidden based on the verse, “[**Hold back on Shabbos**] from doing your business and speaking regular matters...” (Isaiah 58) Additionally, business transactions often will result in people **writing** to produce contracts and receipts [and writing is prohibited on Shabbos]...

ומקח וממכר אסור מן המקרא דכתיב ממצוא חפצך ודבר דבר (ישעיהו נח), אי נמי: מקח וממכר אתי לידי כתיבה שטרי מכירה...

SEE THIS RASHI ON THE NEXT PAGE

Isaiah 58:13-14

If you hold back your [regular] ways due to Shabbos, by [avoiding] doing your business on My holy day, and declare the Shabbos a delight, the holy of G-d an honor, and you honor it by avoiding your regular activities, from doing your business and speaking your regular matters –

Then you will delight in G-d, and I will lift you up to ride on the heights of the world, and I will give you the inheritance of Yaakov your father...

אם תִּשְׁבַּח מְשֻׁבָּת רְגִלְךָ עֲשׂוֹת הַפְּצָדָה בְּיוֹם קִדְשִׁי
וְקִרְאתָ לְשִׁבְתְּךָ עֲנֵגָה לְקִדּוֹשׁ ה' מְכַבֵּד וְכַבֵּדְתוֹ
מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְצוֹא הַפְּצָדָה וְדַבַּר דְּבָרָה.

אָז תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְהִרְפַּבְתִּיךָ עַל בְּמוֹתַי (בְּמַתִּי)
אֶרְצֵן וְהֵאֲכִלְתִּיךָ נִחְלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִי ה' דְּבָרָה.

Rashi cites two separate reasons why Chazal forbade doing business on Shabbos:

(a) The verse in Isaiah mentions doing business in its list of activities discouraged on Shabbos.

(b) Additionally, buying and selling can easily lead to **writing**, as people usually write contracts and receipts to record their transactions.

In truth, one need not look to the prophet Isaiah to find the prohibition of doing business on Shabbos. It is clear from the Chumash itself that keeping one's business open on Shabbos is not in the "spirit" of Shabbos, as the Ramban writes in his commentary on the Torah:

Ramban on Vayikra 23:24

Nachmanides, Rabbi Moshe ben Nachman (1194–1270)

"It [Shabbos] should be for you a day of rest..." (Vayikra 23:24)

[The Ramban begins by citing a Midrash that implies that even the rabbinic prohibitions of Shabbos and Yom Tov are alluded to in this verse from Vayikra, and attempts to discover what was meant by this Midrash. He concludes:]

It appears to me that this Midrash is saying that the word "Shabbason" ("a day of rest") commands us on a Biblical level to abstain from work on Yom Tov **even from things that are not technically forbidden as melachah**. [For without this verse, it would have been permitted to] spend one's entire Shabbos measuring grain, or fruits... or filling wine barrels, or rearranging furniture or heavy rocks, and moving them from house to house and from place to place. Or if a city has a wall and locks its doors each night, one could load produce onto donkeys; even wine, grapes, figs and all burdens could technically be transported on Yom Tov. The marketplace could remain open for business even on Yom Tov. And the stores could be open and the moneylender could lend out money and the money-changer could change money all by their regular tables with various coins in front of them, and workers could get up early to do their work and rent themselves out like any other day of the week for these jobs and others, and this would essentially dispense with Yom Tov and even Shabbos, for in all these activities there is technically no Biblical *melachah* performed.

It is to combat such a possibility that the Torah writes "Shabbason" ("a day of rest") to indicate that Shabbos and Yom Tov are supposed to be days of rest – **not days of toil**...

כד) יהיה לכם שבתון – שיהיה יום שבתה לנוח בו...
ובמכילתא (בא ט) ראיתי בפרשת החדש, ושמרתם את היום הזה (שמות יב יז) למה נאמר, והלא כבר נאמר כל מלאכה לא יעשה בהם (שם פסוק טז), אין לי אלא דברים שהן משום מלאכה, דברים שהן משום שבות מנין, תלמוד לומר ושמרתם את היום הזה להביא דברים שהן משום שבות. יכול אף חולו של מועד יהא אסור משום שבות, והדין נותן, תלמוד לומר ביום הראשון שבתון (להלן כט לט). והנה ידרשו "שבתון" לשבות בו לגמרי אפילו מדברים שאינן מאבות מלאכות ותולדותיהן...

...ונראה לי שהמדרש הזה לומר שנצטוינו מן התורה להיות לנו מנוחה ב"ט אפילו מדברים שאינן מלאכה, לא שיטרח כל היום למדוד התבואות ולשקול הפירות והמתנות ולמלא החביות יין, ולפנות הכלים וגם האבנים מבית לבית וממקום למקום, ואם היתה עיר מוקפת חומה ודלתות נעולות בלילה יהיו עומסים על החמורים ואף יין וענבים ותאנים וכל משא יביאו ב"ט ויהיה השוק מלא לכל מקח וממכר, ותהיה החנות פתוחה והחנוני מקיף והשלחנים על שלחנם והזהובים לפניהם, ויהיו הפועלים משכימין למלאכתן ומשכירין עצמם כחול לדברים אלו וכיוצא בהן, והותרו הימים הטובים האלו ואפילו השבת עצמה שבכל זה אין בהם משום מלאכה, לכך אמרה תורה "שבתון" שיהיה יום שבתה ומנוחה לא יום טורח. וזהו פירוש טוב ויפה.

The above Ramban says that since Shabbos is called a "day of rest" ("Shabbason"), we must refrain from doing any type of business or weekday activities, **even if no melachos are technically violated in the process**.

ONLINE
BUSINESSES

Now that we have outlined the basic prohibition of doing business on Shabbos, we can examine more issues that are specific to **online** businesses. The issue of commercial websites on Shabbos may be broken down into at least two separate questions:

QUESTIONS TO
CONSIDER

1. Do **online transactions** violate the prohibition of ***Kinyan b'Shabbos***, making a *kinyan* (business transaction) on Shabbos?
2. Would **profits** from transactions made on Shabbos fall under the prohibition of ***s'char Shabbos***, earning money on Shabbos?

ISSUE #1:
KINYAN
B'SHABBOS

According to halachah, a non-Jew takes possession of an item he purchases **immediately upon transferring payment**. Thus, by using his credit card number to make an online purchase, at that moment, he takes halachic possession of the merchandise. (Note: We will operate here under the assumption that a credit card payment is halachically equivalent to a cash payment, although that assumption is subject to much halachic debate.)

The question thus arises as to **whether or not a Jewish owner violates the prohibition of *kinyan b'Shabbos*** when the customer makes an order from his website. On the one hand, the item transfers from the Jew's ownership to the customer's ownership immediately, and thus a *kinyan* has occurred on Shabbos. On the other hand, one might contend that one cannot violate this prohibition without the Jew engaging in any action or involvement in the *kinyan* process on Shabbos itself.

At first glance, we might compare this issue to the question discussed by Rabbi Akiva Eiger (1761–1837) in one of his responsa (Mahadura Kama, 159) regarding whether or not one may make a *kinyan* **before** Shabbos but stipulate that it should take effect only on Shabbos. There, too, the transaction takes place on Shabbos, but without the owner's involvement at the time. **Rabbi Akiva Eiger concludes that such a *kinyan* is forbidden.**

As proof, Rabbi Akiva Eiger cites the Talmud Yerushalmi which comments that if a Kohen Gadol's wife died on Yom Kippur, he would betroth another woman that same day (since an unmarried Kohen Gadol cannot perform the Yom Kippur service). Although *kiddushin* (betrothal) has the halachic status of a *kinyan*, the Yerushalmi explains, a Kohen Gadol was nevertheless allowed to betroth on Yom Kippur because *ein shvus b'Mikdash* – the Shabbos restrictions enacted by the Sages did not apply in the Beis HaMikdash. As Rabbi Akiva Eiger notes, **the Talmud Yerushalmi did not propose the option of the Kohen Gadol betrothing the woman before Yom Kippur and stipulating that it should take effect only on Yom Kippur itself**, when his wife dies. One can derive from here that such a *kinyan* would be considered performing a **problematic *kinyan*** on Shabbos, otherwise the Talmud Yerushalmi would have suggested it.

Therefore, Rabbi Akiva Eiger concludes that one **cannot** make a *kinyan* before Shabbos while stipulating that it should take effect on Shabbos itself.

QUESTIONS TO
CONSIDER

- What are the ramifications of Rabbi Akiva Eiger's ruling for online businesses on Shabbos?
- Can you think of any ways to get around Rabbi Akiva Eiger's proof?

PASSIVE
TRANSACTIONS

Seemingly, then, according to Rabbi Akiva Eiger, it should be forbidden to even **passively** effectuate a *kinyan* on Shabbos, and it would thus be forbidden to enable online transactions to take place whereby one's merchandise is halachically acquired by a non-Jew during Shabbos.

In truth, however, we may refute this argument on multiple grounds:

First, several Acharonim, including the Maharam Shick (Rabbi Moshe Shick, 1807–1879, Teshuvos, O.C. 131), **dispute Rabbi Akiva Eiger's ruling** and permit making acquisitions that will take effect on Shabbos.

A second way to reject this argument relates to a fundamental question raised by the Avnei Neizer (Rabbi Avrohom Bornsztain, 1838–1910, O.C. 51). When it comes to all Shabbos prohibitions, **halachah allows one to set into motion before Shabbos a process that will cause a *melachah* to be performed on Shabbos**. The Torah forbids us from performing *melachah* on Shabbos, but does not forbid us from having **our possessions** be involved in prohibited activities on Shabbos. Why, then, should the prohibition of *kinyan* be any different? Why does Rabbi Akiva Eiger forbid arranging for a *kinyan* to passively occur later on Shabbos, when all other Shabbos restrictions apply only to actions performed on Shabbos itself?

In defense of Rabbi Akiva Eiger's ruling, the Avnei Neizer suggests that in the case of *kinyan*, the effect **depends upon the person** even on Shabbos. If a person arranges on Friday for a transaction to take effect on Shabbos, but he dies before the stipulated time, the transaction clearly does not take effect. As such, the person in such a case takes part in the forbidden transaction **through his very existence**, and for this reason it is forbidden. Making a transaction differs in this respect from other *melachos*, where one can arrange before Shabbos to have it take place during Shabbos **even if he would die** in the meantime.

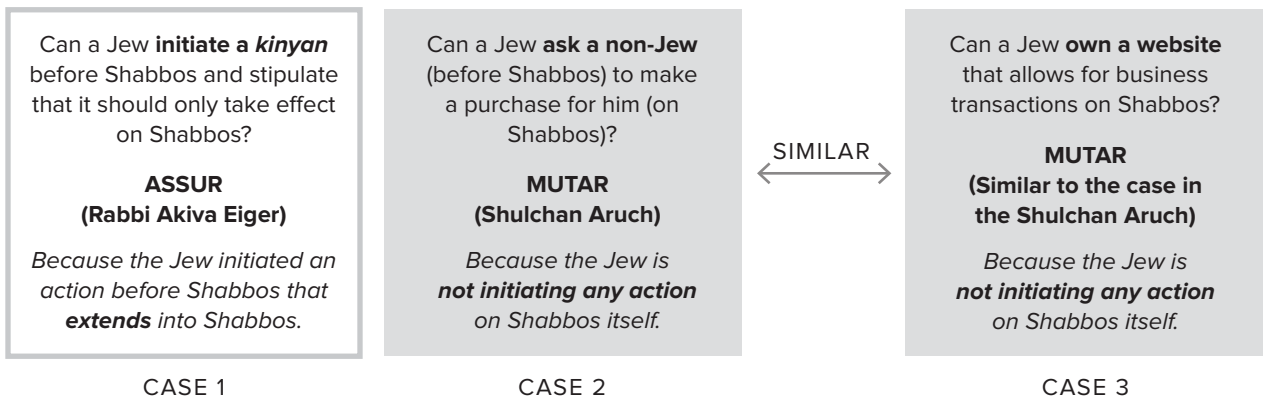
The Avnei Neizer's distinction, however, fails to account for the Shulchan Aruch's ruling (O.C. 307:4) that **one may instruct a gentile to make purchases or sales for him**, even if this will be done on Shabbos, as long as he does not specifically instruct the gentile to buy or sell for him on Shabbos itself. According to the Avnei Neizer's theory, the gentile's transactions on behalf of the Jew on Shabbos should be forbidden, since they depend upon the Jew's existence. Clearly, if the Jew dies in the interim, the purchases and sales made on his behalf are void. The Shulchan Aruch's ruling permitting such an arrangement would thus seem to **disprove the Avnei Neizer's distinction**.

MA'ASEH ARICHTA

We might therefore suggest a different explanation for Rabbi Akiva Eiger's ruling. When a person makes a transaction and stipulates that it should take effect later, we consider the transaction a **Maaseh Arichta – an "extended action"** performed over the course of the entire period. This stipulation essentially **extends the act of acquisition until its completion at the stipulated time**. For this reason, Rabbi Akiva Eiger felt that one may **not** stipulate that a *kinyan* will take effect on Shabbos, because although in actuality he performs no action on Shabbos, **we view his initial act of transaction as extending into Shabbos**. *Kinyan b'Shabbos* differs in this regard from other Shabbos prohibitions. When it comes to most other *melachos*, a process set into motion before Shabbos is **not** viewed as an extended action. However, a *kinyan* (business transaction) that is initiated before Shabbos is indeed considered to extend into Shabbos itself, and therefore it is **forbidden** to initiate a *kinyan* before Shabbos to take effect later on Shabbos.

It also differs from the case of a non-Jew making transactions on one's behalf during Shabbos, since the Jew did not perform any act that extended into Shabbos.

If so, then the situation of a commercial website operating on Shabbos would more closely resemble the case of the **transactions made by a non-Jew** than the case addressed by Rabbi Akiva Eiger. The Jewish website owner does not begin any transaction before Shabbos; the *kinyan* is initiated entirely by the non-Jewish customer, without any involvement on the Jew's part, neither before nor during Shabbos. As such, it would seem that **even Rabbi Akiva Eiger would permit such transactions on Shabbos**.

EBAY

It must be noted, however, that if one trades on eBay or other similar sites, he may not arrange for any transactions to take place on Shabbos. As mentioned, one may have a gentile make transactions for him on Shabbos **only if he does not request that this be done specifically during Shabbos**. Thus, although one may allow trading to happen on Shabbos, one may not arrange for it to be done specifically on that day.

The second issue that needs to be discussed is the prohibition on *s'char Shabbos*, a halachah introduced in the Gemara and codified in the Shulchan Aruch (O.C. 306:4) concerning hiring a watchman:

Talmud Bavli: Bava Metzia 58a

If one hires a worker to watch a cow, or to babysit, or to guard a garden – **he is not given payment for working on Shabbos**. Hence, if [the cow, baby, or vegetables] get lost or stolen on Shabbos, he is not responsible.

However, if the worker is hired by the week, or the month, or the year, or the seven years – he is paid for his work on Shabbos, and hence is responsible for whatever happens to the cow, baby, or vegetables on Shabbos...

...השוכר את הפועל לשמור את הפרה, לשמור את התינוק, לשמור את הזרעים – אין נותנים לו שכר שבת, לפיכך אין אחריות שבת עליו. היה שכיר שבת, שכיר חדש, שכיר שנה, שכיר שבוע – נותנים לו שכר שבת, לפיכך אחריות שבת עליו...

SEE THIS ORIGINAL PAGE OF TALMUD ON THE NEXT PAGE

Rashi (ibid.)

Rabbi Shlomo Yitzchaki (1041–1104)

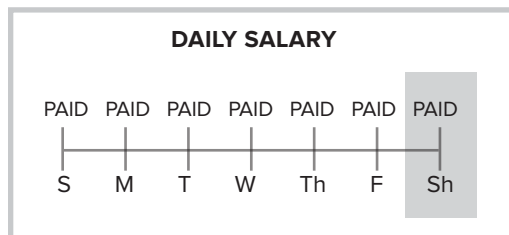
[In the case of a worker hired for a period of time,] he may be given payment for his work on Shabbos, as it is “absorbed” among the wages for the other days, and is not explicitly linked to his work on Shabbos...

נותנים לו שכר שבת – שנבלע בשכר שאר הימים, ואינו מפורש לשבת.

SEE THIS ORIGINAL RASHI ON THE NEXT PAGE

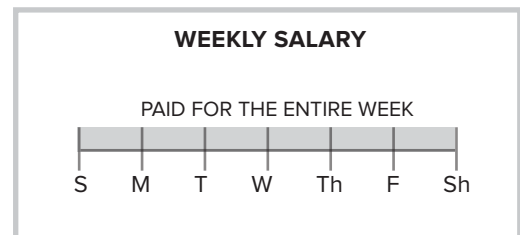
If a watchman is hired on a **daily salary**, he may **not** receive payment for his services provided on Shabbos. However, if he receives a weekly, monthly, annual, or multi-annual salary, then he may indeed receive compensation for the entire work period, including the services he provided on Shabbos.

Rashi, commenting on the Gemara’s ruling, explains that if the worker is being paid for an extended period of time that happens to include Shabbos, his payment for the Shabbos work is “absorbed” among his wages for the other days, and is not explicitly linked to his work on Shabbos.

Prohibited
because of *s'char Shabbos*

VS.

Permitted
because payment for Shabbos work is “absorbed” within payment for the rest of the week

At first glance, we might explain this concept of absorbing (*havla'ah*) to mean that we view the wages as payment for the services provided on all other days, besides Shabbos.

This approach, however, is incorrect, because the Gemara states explicitly that in this arrangement, **the watchman is required to work even on Shabbos** and is **responsible** for whatever happens that day to what he is supposed to be watching. Necessarily, then, he is being paid even for his work on Shabbos. We must therefore explain that in such a situation, one is permitted to receive payment for work done on Shabbos because the wages for Shabbos are not tied explicitly to the Shabbos work, as his payment for Shabbos is received together with his payment for the other days of work.

QUESTIONS TO CONSIDER

- Clearly, then, it is forbidden to earn wages for work done specifically on Shabbos. **But would this apply to passive income?** Is it permissible to earn money over Shabbos without performing actual work – such as if one’s website is running without any involvement whatsoever on his part?

מסורת הש"ס

א) ונעיל טע: (מג.), ב) שבעות מב: (ע"ש), ג) (מכות קה"ה), ד) (מוספי פ"ח מ"ה' לו), מוספתא שבת פ"ח, ה) ונעיל טע: (ע"ה), ו) (שקלים פ"ג מ"א), ז) [עם פ"ד מ"ב], ח) [עם מ"א], ט) [וע"פ חו"ט], ימות קרב, ד"ה של חו"ט, מנחות פד, ד"ה שומרי.

תורה אור השלם

ו נפיש כי תחטא ומעלה מעל ביהודה ויבכש בעמיתו בפקדון או בתשומת ד' או בגוף או עשק את עמיתו: ויקרא ה כא

גהות הב"ח

א) תוב' ד"ה וכן אמר ר' יוחנן וכו' א"כ אמאי בעי:

גליון הש"ס

גם ונשבעין ליטול שבת. עיני כהנים מרחיב פ' האומנין את תוכי:

נשבעין לגזרים. שלא פשעו בהן שהן בעלי הדין דמיון שטרמו את הלשכה אין אחריות אבידה על הבעלים אלא על ההקדש כדלמריקן לקמן תורמין על האבוד שיהא חלק בנפשות הללו למי ששלה שקלו ואבד ואינו יודע עכשיו שאבד: ואם לאו. שגודע להם נשבעין לגזריהן ואם לאו נשבעין לכני העיר ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן א"נמצאו או שהחזירוהו הגנבים אלו ואלו שקלים הם ואין עולין להם לשנה הבאה אמר שמואל יבא בנשוא שבר עסקינן ונשבעין ליטול שבת אי הכי נשבעין לגזריהן לכני העיר מבטעמך גזריהן כי היכי דלא נחשדינהו ואי נמי כי היכי דלא לקרו להו פושעים והא גנבו או שאבדו קתני ושומר שבר בגניבה ואבידה חיובי מייחייב והכא נמי נהי דשלומי לא משלמי אגרייהו מיהא לפסיד⁶ אמר רבה יגנבו בלסטין מזויין אבדו שטבעה ספינתו בים רבי יוחנן אמר הא מני ר"ש היא דאמר קדשים שחייב באחריותן יש להן אונאה ונשבעין עליהם התינוח עד שלא נתרמה התרומה משנתרמה התרומה קדשים שאינו חייב באחריותן יניחו דתנאי ויתורמין על האבוד ועל הגבוי ועל העתיד לגבות אלא א"ר אלעזר השבועה זו תקנת חכמים היא שלא יהו בני אדם מזוללים בהקדשות: נושא שבר אינו משלם: רמי ליה רב יוסף בר חמא לרבה תנן נושא שבר אינו משלם ורמינהו יי'השובר את הפועל לשמור את הפרה לשמור את התינוק לשמור את הזרעים אין נותנין לו שבר שבת לפיכך אין אחריות שבת עליו היה שכיר שבת שכיר חדש שבת שנה שכיר שבוע נותנין לו שבר שבת לפיכך אחריות שבת עליו מאי לאו לשלם לא ילהפסיד שכרו אי הכי רישא דקתני אין אחריות שבת עליו הכי נמי דלהפסיד שכרו ומי אית ליה שבר שבת והא קתני אין נותנין לו שבר שבת אשתיק א"ל מירי שביע לך בהא א"ל הכי אמר רב ששת יבשקנו מידו וכן א"ר יוחנן יבשקנו מידו: ר"ש אומר קדשים שחייב באחריותן יש להן אונאה ונשבעין עליהם באחריותן אין להן אונאה: תני תנא קמיה דר' יצחק בר אבא קדשים שחייב באחריותן חייב שאני קורא בהן יבה' וכחש ושאני חייב באחריותן פלוגא שאני קורא בהן בעמיתו וכחש אמר ליה כלפי לייא איפכא

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

נח.

אם משנתרמה התרומה באו לדין נשבעים לגזריהם דתנן תורמין על האבוד משמע שרואה לפרש תורמין על האבוד שאבדו שלים קודם שנתרמה אך לא באו לדין אלא אחר שטרמו וקשה לפירושו דהוה ליה ז' ואין ל"ל זו דכ"ש על הגבוי שלא נאבד שטרומין עליו וגם הפשע לא מיירי בזבואם לדין ויש לפרש תורמין על האבוד שכל ליד הגזבר ונאבד קודם שטרמו כיון שהגיע ליד הגזבר ועל הגבוי ועודנו ציד השלים דרך תורמין אע"ג שנאבד אחר שטרמו ועל העמיד לגבות אחר זמן ושלולחו לגזבר אע"פ שזשעת הרמה לא נתנה עדיין לשלים וצפוק בתרא דכחכות (ד' קח. וסס ד"ה ועל) גבי מודר הנאה דפרין צשלמא שוקל שקלו דתנן תורמין על האבוד כו' פירוש איתו שנאבד משלים אחר שטרמו דלין זה הנאה כיון שהוא פטור ולא כפרס"י דהתם דפ"י דמעמד לגבות מוכיח דתורמין אע"פ שלא יצבה לעולם ואין משמע כן בשמעמין: דתנן תורמין ע"ה ב' דתניא גרמיין דלין זו משנה צשקלים ותימה אמאי לא מוכח מגופא דלינו חיוב צבארת מנדקאמנר נשבעין לגזריהן ולא לכני העיר: (ה) אמר רבי יוחנן שבעו מידו. וא"ת דפ"י הפועלים (לקמן ד' נד. ע"ש) תנא תמנה שומר חנם להיות כשולל להחמיצו צבאונסין ופרין צבאי תמנה צדנדים ומנאי אמר שמואל צבקנו מידו ור' יוחנן אמר אפילו מימא לא קנו מידו צבהוא הנאה דקא מתימין ליה גמר ומשענד נפשיה א"כ מאי צבי קנין וי"ל דהנא דפטור אפ"י משענד לא משענד נפשיה בלא קנין אי נמי התם כיון שמתחייב כשולל צבורים העולם שהשאל לן ובהיה הנאה משענד נפשיה: לשמור הזרעים. וא"ת והיאך מותר לעומר כיון ששומר הן כתיב (ויחוקל מה) ממשקה ישראל מן המומר לישראל ורשעין (מ"כ פ' בהר) ואת ענבי נזירך לא תצור מן המשומר אי אתה צוצר אצל אתה צוצר מן ההפקר משמע דאסור אם ליקנו מן המשומר וכי תימא איתו אסור כי אם לצור אצל אם עבר וצור שרי לאכול הא אפילו מן ההפקר אסור לצור דצזירה תולדה דקצירה כדלמריקן צריש מועד קטן (ד' ג.) וי"ל שלא היה מוחה לעולם מליקח לעומר ומעממן היו נמנעין מליקח: הא

עין משפט

קבט א ב ג מ"י פ"ג מהלכות שקלים הלכות ט: קע ד מ"י ע"ס פ"ב ה' ט ופ"ג הל' ט: קע"א ה מ"י ע"ס פ"ג הל' מ ופ"ג מהל' שקירות הלכה ג ופ"ה מהל' טעון וטעון הל' א' טו"ש"ע ח"מ פ"י ע"א טע"ף ט: קעב ד מ"י פ"ו מהל' שבת הל' ט סג לאון סס טו"ש"ע א"ח סס טו טע"ף ד ורב אלפס סס פכ"ג דף ע"א: קע"ז ז מ"י פ"ב מהל' שקירות הלכה א' סג טעון פה טו"ש"ע ח"מ פ"י ע"א טע"ף א: קע"ח ז מ"י טו"ש"ע טע"ף ט: טע טע"ף ד:

מוסף רש"י

נשבעין. השלוחן שבעת שומרין לגזריהן. שרי ההפסד להקדש. א"ן הבעלים מיניס לשקול עור. דתניא (מכות קה). תורמין על האבוד שלא נודע (ויחא מה). ואם לאו. שלא נתמנה התרומה א"ן ההפסד להקדש אלא על בעלים. לפיכך נשבעין לכני העיר וזאת נבעלים וזרימין לשקול למה הנאה ופ"י קדשים שחייב באחריותן כו' ונשבעין עליהם. כגון אמר הכי עלי עולה והפסד צמיה לגזרי והפקדה לה. שבע עליה איתו והפקדון צדי. דרעבו קריתו ציה. דדבר הגורס לתמון ל"י שמעון כמיון דמי (שבועות מב.). תורמין. את הלשכה בשלם קופות. על האבוד. אף על מי ששלה שקלו ואבד. ועל הגבוי. שעדין לא הגיע סוף. ועל העתיד לגבות. ואפילו לא נצבד לאחר מכן. יש לו חלק בתרומה ובקצנות אלא שחייב מזה (מכות קח. י"ח.). היה שבר שבת. שמתוס' לו א' פשיטא סברו לצבוע. אע"פ שמיני ליום שבת פשוט אחר. כיון דכל יום שבת נצבע טס שקירות שאר השבוע. זו היא הלכה. ששכר שבת נצבע בחזק ימי השבוע. נוחזין לו שבר שבת. והלשכה שרי (נדרים קז.). לפיכך אחריות שבת עליו. דהא נותנין לו שבר שבת (טו.).

The Magen Avraham addresses a similar question, which arises in the context of *ribbis* (interest):

Magen Avraham on Shulchan Aruch: Orach Chaim Hilchos Shabbos 306:4

Rabbi Avraham Gombiner (1633–1683)

It appears to me that those who lend money [to non-Jews] and receive interest payments need to structure their loans in such a way that if their non-Jewish client pays back the money in the middle of the week, they will receive the interest owed **either for the entire week, or not for that week at all. But they cannot receive interest by the day** [since that would be forbidden as *s'char Shabbos*]...

וג"ל דה"ה המלוים בריבית צריכים להלות בענין שאם יפרע באמצע שבוע יפרע מכל השבוע כולה או לא יפרעו כלל ולא יחשוב לימים...

The Magen Avraham rules that Jewish moneylenders, who collect interest from non-Jewish borrowers, **must charge interest on a weekly – as opposed to daily – basis**. In other words, if the loan is repaid in the middle of the week, the lender must either charge interest for the entire week or not charge for that week at all. If the lender charges on a daily basis, the Magen Avraham explains, then he would be receiving interest even for Shabbos, which is forbidden.

What are the implications of Magen Avraham's ruling for online businesses which remain open on Shabbos?

Applying this ruling to commercial websites, it would appear that it would be **forbidden** to receive profits for business conducted on Shabbos despite the fact that the owner does not actively perform any work on Shabbos itself.

However, we must note an important distinction between different kinds of commercial websites and transactions:

- (a) websites that sell merchandise;
- (b) websites that offer customers the opportunity to play a game for a fee; and
- (c) websites that offer services for a fee.

There is a strong halachic basis to **allow** receiving payment for **merchandise sales (a)** on Shabbos, while at the same time **forbidding** payment for **games played (b)** or **services received (c)** on Shabbos.

The source for this distinction is found in comments of the Noda BiYehuda (Tanina, O.C. 26) permitting *mikveh* owners to receive payment for other peoples' use of their *mikveh* before Shabbos. He writes that since a *mikveh* owner is entitled to payment for the firewood used to heat up his *mikveh* on Shabbos, he may also receive profits for *mikveh* maintenance through *havla'ah* ("absorbing," as discussed above). In establishing the permissibility of receiving payment for the firewood, the Noda BiYehuda writes:

Responsa of the Noda BiYehuda: Orach Chaim 26

Rabbi Yechezkel Landau (1713–1793)

It is obvious that the *mikveh* owner may take payment from *mikveh*-goers who benefited from his firewood [which was used to heat up the *mikveh* before Shabbos], for is it possible that one who takes something from his fellow on Shabbos does not [have to] pay him back during the week?! [Of course not!]

ומה שכתבתם משום שכר שבת אין זה ענין לעסק הטלת חמין רק אם בעל המרחץ רשאי לקבל שכר או לא. וגם בזה נראה לפענ"ד שאין למחות בידו מליטול שכרו מתרי טעמי. חדא דטבילת הנשים דבר מצוה הוא ודומה לשכר החזנים בסימן ש"ו סעיף ה' שיש מי שמתיה ועוד שהרי שכר העצים ודאי מותר דאטו מי שלוקח דבר מחבירו בשבת לא יפרע לו בחול וא"כ רשאי ליטול שכרו בהבלעה עם שכר העצים וכל מקום שהלכה רופפת בידך וכו'. והרי המנהג פשוט שהנשים הטובלות בשבת שנותנות לבעל המקוה שכרו ותו לא מידי כעת.

It was obvious to the Noda BiYehuda that if a person takes someone else's possessions on Shabbos, he must pay for it after Shabbos, and this does not constitute *s'char Shabbos*. In his view, then, halachah distinguishes between **payment for services**, which is forbidden if the services are provided on Shabbos, and **payment for merchandise**, which is permitted even if the merchandise was acquired on Shabbos.

QUESTIONS TO CONSIDER

If a Jew owns a vending machine in a public area on Shabbos, is there a problem for him to allow non-Jews to use it on Shabbos?

VENDING MACHINES

Rav Yitzchak Weiss (1902–1989, Minchas Yitzchak 3:34) cites the Noda BiYehuda's ruling in discussing the question of automatic vending machines that operate on Shabbos. He writes that in light of the Noda BiYehuda's comments, one **may** receive profits from purchases made by non-Jews from his vending machines on Shabbos, as the payment is made for merchandise, and not for services.

Similarly, one may receive payment for **merchandise** sold online over Shabbos, whereas payment for online services provided over Shabbos would be forbidden on the grounds of *s'char Shabbos*.

CONCLUSION

Business transactions are forbidden on Shabbos even when they do not involve *melachah*. The parameters of this prohibition are rabbinic in nature, though the Torah itself may allude to such a prohibition by describing Shabbos as a period of "*Shabbason*."

Online businesses on Shabbos may run into many halachic issues, some of which can be avoided. Among them:

- ***Kinyan b'Shabbos***: As long as one does not arrange for a transaction to take place specifically on Shabbos, he may allow customers to choose to make purchases online during Shabbos.
- ***S'char Shabbos***: As long as one is selling **merchandise**, as opposed to providing an online service, he may receive profits for sales made on Shabbos, on the basis of the Noda BiYehuda's ruling allowing payment for items taken during Shabbos.

However, there are many other issues can arise as well (e.g. non-religious Jews who may use the website on Shabbos, and benefiting from a non-Jew's *ma'aseh Shabbos*). As always, one should consult with a competent orthodox rabbi when setting up an online business to ensure that all such issues are avoided.

DISCLAIMER:

The views and opinions presented in this sourcesheet should not be taken as *halachah l'maaseh*. Before applying these halachos to real-life situations, one must consult with a competent halachic authority.